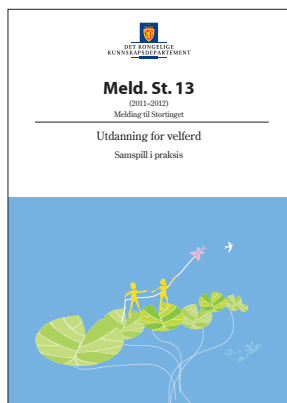

faktablad

Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd Samspill i praksis

HOVEDBUDSKAP

Endringer i samfunnet og reformer i velferdstjenestene gjør det nødvendig å videreutvikle de helse- og sosialfaglige utdanningene på alle nivåer. Befolkningens behov for tjenester og tjenestenes behov for kompetanse danner utgangspunktet for forslagene som fremmes i meldingen.

Dagens situasjon

Mens mye av det faglige innholdet i utdanningene er godt, etterlyses det at studentene blir bedre forberedt på arbeidsmåter og kompetansekrav i møte med brukere med sammensatte behov som ofte innebærer at de trenger bistand fra flere tjenester og yrkesgrupper.

Framtiden

Samspillet mellom utdanning og arbeidsliv skal styrkes:

- Helse- og velferdstjenestene skal få større innflytelse på utdanningene
- Arbeidslivet som læringsarena skal tydeliggjøres og utnyttes bedre i utdanningene
- Ikke alt kan læres i utdanningen. Arbeidslivet må derfor ta et større ansvar for ferdigkvalifiseringen til yrket etter endt utdanning

Samspillet mellom de ulike utdanningene skal styrkes:

- Studentene skal lære sammen på tvers av utdanningene
- Fagmiljøene skal samarbeide om utdanningskvalitet og forskning

Samspillet mellom utdanningsnivåene skal styrkes:

- Studenter på ulike nivåer innenfor samme fagområde bør ha elementer av felles praksis
- Kompetanse opparbeidet på et ett nivå skal kunne bygges videre på på neste nivå – ingen blindveier i utdanningssystemet

Samspillet mellom utdanning, forskning og tjenesteutøvelse skal styrkes:

- Kunnskapsgrunnlaget for utdanning og yrkesutøvelse må styrkes gjennom praksisnær forskning i samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet

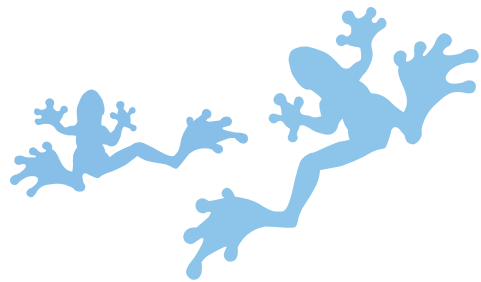
KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

TILTAK OG VIDERE PROSESSER

Høyere utdanning

Regjeringen vil:

- Videreutvikle hovedmodellen for de helse- og sosialfaglige profesjonsutdanningene i høyere utdanning basert på brede grunnutdanninger og spesialisering på videreutdannings- og mastergradsnivå. På sikt bør alle kortere videreutdanninger kunne innpasses i en mastergrad forutsatt at de holder nødvendig faglig nivå.
- Sikre god balanse mellom en felles velferdsfaglig kompetanseplattform og den fag- og profesjonsspesifikke kompetansen i den enkelte utdanning, herunder:
 - sette i gang et arbeid for å utvikle felles innhold i alle de helse- og sosialfaglige grunnutdanningene
 - vurdere nærmere på hvilken måte kompetansekrav knyttet til den enkelte utdanning skal utformes, fastsettes og formidles
- Styrke den samlede sosialfaglige kompetansen gjennom videreutvikling av dagens tre hovedutdanninger, barnevernspedagog, sosionom og vernepleier, slik at både profesjonsspesifikk og felles sosialfaglig kompetanse videreutvikles i tråd med kompetansebehovene i helse- og velferdstjenestene.
- Sette i gang et arbeid med sikte på økt kvalitet og relevans i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning, herunder:
 - vurdere omfang og type av praksis for hver utdanning
 - utvikle indikatorer for hva som kjennetegner kvalitet og relevans i praksisstudiene
 - innføre tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) som del av praksisstudiene
 - vurdere krav til veiledningskompetanse
 - vurdere å lovfeste en plikt for alle helse- og velferdstjenestene til å stille til rådighet praksisplaser for elever og studenter og gi dem veiledning innenfor nærmere avtalte rammer
- Vurdere å erstatte rammeplaner for enkeltutdanninger med en felles forskrift for alle de helse- og sosialfaglige grunnutdanningene i høyere utdanning.
- Vurdere behovet for ulike former for veiledningsordninger for nyutdannede kandidater i helse- og velferdstjenestene i samarbeid med arbeidsgiverne.
- Videreføre og forbedre systemet med skikkethetsvurdering i utdanningene.
- Drøfte med Universitets- og høyskolerådet hvordan den faglige samordningen av utdanningene kan styrkes innenfor rammen av nasjonale krav.

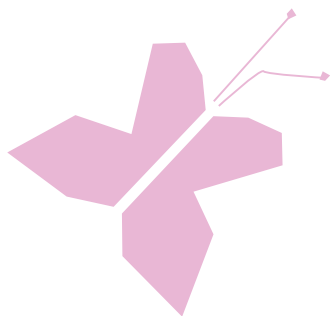
- Stimulere til et tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene om innhold og organisering av de sosialfaglige utdanningene i dialog med relevante yrkesfelt. Det er et ønske at UHR tar en koordinerende rolle i dette arbeidet.
- Gi Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) og Norges forskningsråd i oppdrag å iverksette en samlet evaluering av de sosialfaglige grunnutdanningene og forskningen i de aktuelle fagmiljøene.
- Gå i dialog med universitetene om endringer i grunnutdanningen i medisin i lys av endrede behov i yrkesfeltet.
- Åpne for at medisinstudiet kan organiseres i en treårig bachelorgrad fulgt av en treårig mastergrad, forutsatt at bachelorgraden fungerer som en selvstendig yrkeskvalifikasjon.
- Vurdere struktur, organisering og faglig innhold for utdanning i prehospitalt arbeid i yrkesfaglig videregående opplæring, fagskole og høyere utdanning.
- Legge til rette for innføring av en 3+2-modell for farmasiutdanning i høyere utdanning der bachelorgraden gir kompetanse som reseptar og mastergraden som provisor. Dagens femårige integrerte mastergradsutdanning fases ut. Reseptarfarmasøyter med bachelorgrad skal i denne modellen være kvalifisert for opptak til masterstudiet uten tap av tid.

- Gi institusjonene en tidsfrist for å samordne opptaks-krav og andre bestemmelser slik at den nye 3+2-mo-dellen kan settes i verk.
- Følge opp Stortingets vedtak med sikte på å etablere en kiropraktorutdanning i Norge med utgangspunkt i de faglige anbefalingene.
- Styrke og kvalitetssikre rådgivningen på ernærings-området gjennom gode utdanninger.

Forskning

Regjeringen vil:

- Utvikle en mer helhetlig og strategisk bruk av de samlede ressursene til forskning og utvikling innenfor helse- og sosialfag gjennom koordinering og samarbeidsarenaer på tvers av sektorene.
- Øke kvaliteten på forskningen ved å legge til rette for felles forskningsinnsats på tvers av fagmiljøer og institusjoner som en del av SAK-politikken (SAK : Samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon).

- Etablere et forskningsprogram i Norges forskningsråd for å utvikle helse- og velferdstjenestene og de helse- og sosialfaglige utdanningene.
- Vurdere nye tiltak for kvalifisering av fagpersonalet i utdanningene.
- Prioritere helse- og velferdsområdet innenfor forskningsprogrammet Strategiske høyskoleprosjekter (SHP).
- Etablere flere nasjonale forskerskoler som knytter sammen stipendiater innenfor samme fagfelt ved ulike institusjoner.

Videregående opplæring

Regjeringen vil:

- Kartlegge elevenes motivasjon for å søke utdanningsprogram for helse- og sosialfag i videregående opplæring og videre utdannings- og yrkesplaner.
- Be Utdanningsdirektoratet og Faglig råd for helse- og sosialfag om å utarbeide forslag til hvordan læreplanene i helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget kan organiseres i en mer fleksibel veksling mellom skole og praksis.
- Invitere fylkeskommunene til å delta i utprøving av opplæring i helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget organisert i en vekslingsmodell.
- Videreføre arbeidet med å få på plass nasjonale kriterier og retningslinjer for realkompetansevurdering i videregående opplæring.
- Vurdere å endre kravene som ligger til grunn for praksiskandidatordningen.
- Vurdere å innføre rett til påbygning til generell studiekompetanse for personer med fullført fagutdanning.
- Gjennomføre forsøk med Y-veitilbud der kandidater med yrkesutdanning i helse- og sosialfag kan tas opp til tilrettelagte studier i høyere utdanning.

Fagskoleutdanning

Regjeringen vil:

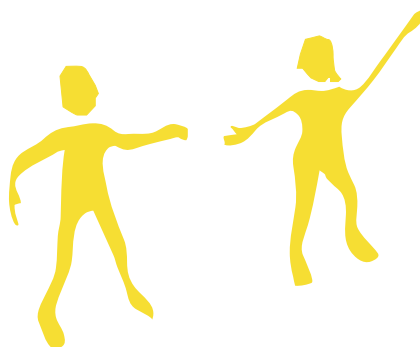
- Markedsføre fagskoleutdanning tydeligere som en karrierevei for helsefagarbeidere.
- Videreutvikle fagskolesektoren som spesialiseringsarena i tråd med kompetansebehovene i tjenestene.
- Iverksette en nasjonal kandidatundersøkelse for å kartlegge fagskolekandidatenes arbeidstilpasning og sikre at utdanningene oppfyller kravet til yrkesretting i loven.
- Iverksette forsøk med helse- og sosialfaglig fagskoleutdanning basert på annen videregående opplæring enn fagbrev eller yrkeskompetanse innenfor helse- og sosialfag.

faktablad

Framtidens helse- og sosialarbeidere skal kjennetegnes av både solid fagkompetanse på sitt eget felt og god forståelse for det samlede velferdssystemet og sin egen rolle i relasjon til andre.

Framtidens brukere og pasienter skal møte trygge og kompetente velferdsarbeidere som samarbeider godt, som lytter til deres behov og ønsker og som gir kvalitetssikret og kunnskapsbasert hjelp.

Utarbeidet av:
Kunnskapsdepartementet
2012

www.kunnskapsdepartementet.no